

PUBLIKATSIOONIDE LOETELU

KIRJASTUSE
"VÄLIS-EESTI" VÄLJAANNETES 1996-2019

Sisukord

Eessõna	3
I osa	
Ajakirja „Välis-Eesti“ bibliograafia 1996-2019	5
II osa	
Välis-Eesti IV, V ja VI Kongresside ettekannete bibliograafia	19
III osa	
Ettekannete kokkuvõtted teaduskonverentsil Proceedings of scientific conference „10 Years of Reindependence of the Republic of Estonia, 1991/2001“	23
Ettekannete kokkuvõtted teaduskonverentsil „20 aastat taasiseseisvust Eestis, 1991-2011“	24
Koguteos “Eestlased Lätis”, 1.raamat (2007), 322 lk..	26
Koguteos “Eestlased Lätis”, 2.raamat (2008), 256 lk.	29
Leili Utno “Eestlased Lätis”, 3.raamat (2017), 240 lk.	32

Teine, täiendatud väljaanne

Välis-Eesti Ühingu kirjastuse väljaanne

ISSN 1736-2776

Toimetus:

Koostaja: Leili Utno

Toimetuskolleegium: Inna Feldbach, Jüri Martin, Lauri Suurmaa, Leili Utno.

Autoriõigused kuuluvad toimetusele.

Toimetuse kontaktandmed:

Välis-Eesti Ühing, Toimetus, Öismäe tee 112-32 Tallinn 13513,

e-post: leiliutno@valiseesti.org tel. 372-659200 või 5035269

Kodulehekülg <http://www.valiseesti.org>

Publikatsioonide loetelu
kirjastuse Välis-Eesti väljaannetes
1996-2019

Publications of the Publishing House
“Välis-Eesti”, 1996 -2019

Ajakirja „Välis-Eesti” toimetuse istung 18.aprillil 1996.a. KBFI-s. Vasakult Tiit Maksim, Leili Utno ja Malev Margus.

Meeting of the editorial board of the journal 'Estonians Abroad' in NICPB on 18 April 1996. From left to right: Tiit Maksim, Leili Utno and Malev Margus.

Hans Lüdigi ja Leili Utno Sydney 12.12.1996. Sydney` eesti luteri koguduse õpetaja Hans Lüdigi kingib Välis-Eesti Ühingule mitu aastakäiku ennesõjaaegseid ajakirju "Välis-Eesti".

Eessõna

Ajakirja "Välis-Eesti" esimene sõjajärgne number, aastakäigu tähisega XIII, ilmus 1996.a. Tallinnas. Toimetuskollegiumis asusid vabatahtlikena tööle 1995.a. taasisutatud Välis-Eesti Ühingu liikmed PhD Malev Margus, bioloogiadoktor Leili Utno, ETA korrespondent filoloog Tiit Maksim, kirjanikud Oscar Kruus ja Mats Traat.

Peatoimetajaks valiti Välis-Eesti Ühingu juhataja Leili Utno. Akadeemik Endel Lippmaa võimaldas toimetusel asuda tema juhitud Keemilise ja Bioloogilise Instituudi ruumidesse aadressil Akadeemia tee 23, Tallinnas.

Käesoleva väljaande kaante vahele on koondatud Välis-Eesti Ühingu kirjastuse „Välis-Eesti“ trükistes veerandsaja aasta jooksul (1996-2019) avaldatud publikatsioonide loetelu.

Esimeses osas on esitatud ajakirja „Välis-Eesti“, XIII – XXIV veergudel aastail 1996-2019 avaldatud artiklite bibliograafia autorite tähestikulises järjekorras. Ajakirja väljaannete veergudel on käsitletud eestlaste ja Eesti diasporaa ühist kaasaegset vaimuvara, selle aktiivset säilitamist kui rahvuslikku kultuuripärandit, väliseestlaste seltside eesmäärke, institutsionaalset mälu ja tegevust. Ajakirja „Välis-Eesti“ väljaanded on kättesaadavad Eesti Rahvusraamatukogus, Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli raamatukogudes ning alates 2013.a. loetavad veebiversioonis aadressil www.valiseesti.org/ajakiri

Teises osas on IV, V ja VI Välis-Eesti Kongressidel esitatud autorite ettekannete kokkuvõtted, mis on avaldatud kirjastuse „Välis-Eesti“ väljaannetena vastavalt aastail 1999, 2004 ja 2009. Saame kirjalikku tunnistust selle kohta, et nii kauges Austraalias ja USA-s, Kanadas ja Abhaasias edenes ja säilis eesti keel ja kultuur tänu väljarännanute ühisele tahtele koos hoida eesti kultuuripärandit, mille kants ja algallikad asuvad Eestis.

Kolmas osa sisaldab artiklite bibliograafiat, mis on esitatud kahel teaduslikul konverentsil. Esiteks konverentsil „Kümme aastat taasiseseisvust Eestis, 1991-2001“ Tallinn 2001 ja teaduskonverentsil „20 aastat taasiseseisvust Eestis, 1991-2011“ 20. augustil 2011 Tallinn.

Mõlema koguteose eriline väärtus seisneb selles, et oma tööst ja tõekspidamistest kirjutavad isiklikult need Eesti riikluse taastajad, kel oli oma valdkonnas vastutav ja juhtiv osa Eesti riigi taasloomisel esimesel ja teisel dekaadil. Tänu kirjastatud töödele on meie 102-aastase Eesti riigi kultuurilukku kirjastuse „Välis-Eesti“ tegevuse tulemina lisandunud tähelepanuväärne panus avaldatud artiklite, kongressidel ning konverentsidel esitatud ettekannete kokkuvõtete ja arhiiviandmete uurimise tulemuste näol.

Käesolev publikatsioonide loetelu sisaldab ka kirjastuse "Välis-Eesti" poolt väljaantud koguteoste „Eestlased Lätis, I raamat”, 2007 ja „Eestlased Lätis, II raamat”, 2008 bibliograafiat.

Mainitud ajakirjade ja teoste avaldamine on saanud võimalikuks tänu kirjastuse „Välis-Eesti“ toimetuse vabatahtlikule veerand sajandit kestnud loomingukselisele tööle.

Erinevate väljaannete puhul on toimetuskolleegiumi koosseis olnud erinev, kuid kõik on või on olnud MTÜ Välis-Eesti Ühingu tegevliikmed: kirjanik Mats Traat, poliitikateadlane Toomas Varrak, akadeemik Jüri Martin, filoloog Tiit Maksim, ajaloomagister Artur Laast, majandusteadlane Karl Kruus, ajaloomagister Lauri Suurmaa, bioloogiadoktor Leili Utno ning meie hulgast lahkunud kirjanik Oskar Kruus ja metsateadlane Malev Margus.

Avaldame tänu kirjastuse „Välis-Eesti“ toimetuskolleegiumi liikmetele, toimetajatele, keeleteimetajatele ja autoritele.

*Lugupidamisega,
Leili Utno
Kirjastuse „Välis-Eesti“ peatoimetaja alates 1995.a.
AD 2020 Tallinnas*

Foreword

The first post-war issue of the journal "Välis-Eesti" ("Estonians Abroad"), volume XIII, was published in Tallinn in 1996. The editorial board consisted of PhD Malev Margus, PhD Leili Utno, correspondent of the Estonian News Agency ETA Tiit Maksim, writers Oskar Kruus and Mats Traat - all of whom were members of the Association for Estonians Abroad re-established in 1995.

Leili Utno, the chairperson of the Association for Estonians Abroad, was elected the head editor of the issue. Academician Endel Lippmaa, Director of the National Institute of Chemical Physics and Biophysics (NICPB) in Tallinn, made it possible for the editorial board to use the rooms in that institute at the address Akadeemia tee 23.

This issue presents a list of publications published within 25 years (1996-2019) in the 'Estonians Abroad' printed works by the Publishing House of the Association Estonians Abroad.

The first part includes the bibliography of the authors in alphabetical order of the articles published in the journal 'Estonians Abroad', volumes XIII – XXIV, in 1996-2019.

The journal has addressed the issues of contemporary spiritual treasures common to Estonians and the Estonian Diaspora, their active preservation as cultural heritage,

the goals of the societies of Estonians living abroad, institutional memory and various activities. Issues of the journal 'Estonians Abroad' are available in the National Library of Estonia, University of Tartu Library, Tallinn University Academic Library and, since 2013, on the webpage www.valiseesti.org/ajakiri.

The second part includes abstracts of the presentations made at the 4th, 5th and 6th Estonians Abroad Congresses, published as publications of the Publishing House 'Estonians Abroad' in 1999, 2004 and 2009, respectively. We can get a written proof of the fact that even in such distant countries like Australia, USA, Canada and regions like Abkhazia the Estonian language and culture survived due to the common will of the emigrants to preserve Estonian cultural heritage the cradle and primary sources of which are in Estonia.

The third part includes the bibliography of articles presented at two academic conferences – the conference “Ten Years since Estonia restored her Independence, 1991-2001” Tallinn 2001 and the academic conference “20 Years of Restored Independence in Estonia, 1991-2011” on 20 August 2011 in Tallinn.

Special importance of both collections lies in the fact that about their work and principles write personally those people who actually restored independence in Estonia and who have had responsible and primary tasks in their fields of activities, while restoring Estonia's independence during the first and the second decades. In the form of the works published and due to the activities of the Publishing House “Estonians Abroad”, the cultural history of our 102-year old Republic of Estonia has been enriched by a remarkable contribution made by the published articles, abstracts of the presentations made at congresses and conferences and the results of the studies made in archives.

The present list of publications includes also the bibliography of the collections „Eestlased Lätis, 1.raamat”, 2007 (“Estonians in Latvia, Book 1”) and „Eestlased Lätis, 2. raamat”, 2008 (“Estonians in Latvia, Book 2”) published by the Publishing House “Estonians Abroad”.

Publications mentioned above has been possible due to the 25-year long volunteer creative work of the editorial board. The editorial board has differed during different publications, but all the members have been or are active members of the Society Estonians Abroad: writer Mats Traat, political scientist Toomas Varrak, Academician Jüri Martin, philologist Tiit Maksim, Master of History Artur Laast, economist PhD Karl Kruus, Master of History Lauri Suurmaa, PhD in Biology Leili Utno and late writer Oskar Kruus and late forest scientist PhD Malev Margus.

We express our gratitude to the authors, members of the editorial board of the Publishing House “Estonians Abroad”, editors and language editors.

*Yours,
Leili Utno
Head Editor of the Publishing House “Estonians Abroad” since 1995
AD 2020 in Tallinn*

I osa

Ajakirja “Välis-Eesti” bibliograafia 1996–2019

Koostanud ajaloomagister Lauri Suurmaa (Välis-Eesti Ühing)

Aavik, Silja

Soome-eesti keelekümbelusklassid. XV (2005), lk 65–66.

Abiline, Toomas

Läänemeremaade võimsaim kaitsetorn Kiek in de Kök. XXI (2016), lk 22–29.

Ainso, Heino

Kas globaalne eestlus on looming, mis allub diversiteedi seadustele? XIII (juuni 1996), lk 46–47.

Aivare, Urve

Eestikeelne haridus Riias. XIV (nr 3 1997), lk 22.

Eesti kool Riias. XV (2005), lk 61–64.

Ajakirja “Välis-Eesti” toimetus

Välis-Eesti Ühingu tegevus ja põhikiri. XIII (juuni 1996), lk 48–52.

Eesti Teadlaste Kongressi kava Tallinnas 11.–15. augustini 1996. XIII (juuni 1996), lk 57–58.

Eesti kultuurisündmuste kalender 1996. a. juulis-augustis. XIII (juuni 1996), lk 65.

Eestluse elujõu manifest. XIII (september 1996), lk 3–4.

Välis-Eesti Ühingu 1997. a. Suvekool. XIII (september 1996), lk 61.

Õnnitleme. Debora Vaarandi – 80. Els Oksaar – 70. Mats Traat – 60. XIII (september 1996), lk 63–65.

Õnnitleme. Lilli Promet – 75. Harry Õiglane – 70. Valdemar Vilder – 70. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 60–61.

Välis-Eesti Ühingu. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 64.

Eesti festivalide kalender 1997. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 62–63.

IV Välis-Eesti Kongress tulekul. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 65.

Eesti on heal järjel. XIV (nr 3 1997), lk 13.

Vestlus raamatu autori Indrek Jürjoga. XIV (nr 3 1997), lk 28–30.

Eesti Liidu Kanadas peakoosolek Torontos. XIV (nr 3 1997), lk 37.

IV Välis-Eesti Kongressi mõte kiideti heaks. XIV (nr 3 1997), lk 38.

Ettekandekoosolek Tartus. XIV (nr 3 1997), lk 38–39.

Eesti keel Välis-Eesti suvekoolis. XIV (nr 3 1997), lk 39–40.

Välis-Eesti Ühingu kroonika jaanuar-juuni 2005. a. XV (2005), lk 78.

Välis-Eesti Ühingu kodukord. Vastu võetud VEÜ üldkogul 28. mail 2005. a Tallinnas. XV (2005), lk 79–80.

Kirjastuses “Välis-Eesti” aastail 1995–2008 ilmunud ajakirjad ja raamatud. XVI (2008), lk 16.

Välis-Eesti Ühingu tegevus pildis. XVI (2008), lk 17–42.

Õnnitleme ajakirja “Välis-Eesti” autoreid ja toimetajaid: Malev Margus 85, Karl Kruus 75, Edvin Nugis 70, Jüri Trei 60. XVI (2008), lk 43.

Eestlaste seltsid Lätis – 100. XVI (2008), lk 45–46.

Konverentsil “Tagasi Eestisse” esinejate lühitutvustus. XVIII (2013), lk 5.

Teaduskonverentsi “Tagasi Eestisse” programm. XVIII (2013), lk 6–7.

Toimetuse veerg. XIX (2014), lk 1–2.

VII Välis-Eesti Kongress 3. juulil 2014 Tallinnas. XX (2015), lk 21–22.

Valik VII Välis-Eesti kongressi päeviku lehekülgedelt. XX (2015), lk 28–35.

In memoriam. PhD Malev Margus. 25.05.1923–10.02.2014. XX (2015), lk 57–58.

In memoriam. Ilmar Kruus (23.07.1932–23.12.2014). XX (2015), lk 59–60.

Ajakirja “Välis-Eesti” toimetuskolleegiumi autobiograafiline tutvustus. Leili Utno – peatoimetaja. Tiit Maksim – keeletoiimetaja. Artur Laast – toimetaja. Lauri Suurmaa – toimetaja. XX (2015), lk 61–62.

Välis-Eesti Päev 25.11.2017: Konverents “Sada aastat Eesti riiki” Rahvusraamatukogus. XXIII (2018), lk 59–62.

Välis-Eesti Ühingu üldkogu 27.01.2018 Tallinnas. XXIII (2018), lk 63.

Välis-Eesti Ühingu liikmete uusi teoseid: Mats Traat “Valge Maja”, kirjastus EKSA, 2017; Leili Utno “Eestlased Lätis” 3. Raamat, kirjastus “Välis-Eesti”, 2017. XXIII (2018), lk 64–65.

Läti Ülikooli tänukiri dr Leili Utnole triloogia “Eestlased Lätis” 2007, 2008 ja 2017 eest. XXIV (2019), lk 63.

Välis-Eesti Ühingu kirjastuse “Välis-Eesti” toimetuskolleegium. XXII (2017), lk 83.

Järgmises ajakirja “Välis-Eesti” numbris. XXIV (2019), lk 64.

Anton Hansen Tammsaare testament eesti rahvale “Truudus”. XXIV (nr 2 2019), lk

Alatalu, Kadi

Nõmme kindlusraudtee 100. XIX (2014), lk 54–56.

Alliksaar, Artur

Aeg. XXII (2017), lk 84.

Alver, Betti

Tähetund. XXI (2016), lk 54

Korallid Emajões. XXI (2016), lk 55

Andresoo, Janne

Rahvusraamatukogu – Eesti kultuuripärandi tagajana. XX (2015), lk 25–28.

Beltadze, Diana

Eestis kõneldavad keeled 2011. aasta loendusandmete valguses. XVIII (2013), lk 20–24.

Eelmäe, August

Ühest vaimuvaramust. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 17–19.

Eenpalu, Ain

Aeg ja elu. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 56.

Eglon, Ants; Karu, Tõnu

ESTO 96 Stockholmis ja Tallinnas. XIII (september 1996), lk 37–40.

Einasto, Rein

Loodusteadlase pilguga: rahvusriik on ökosüsteem. XXIII (2018), lk 19 27–31.

Mahekultuurse Eesti tulemise ja olemise võimalus. XXIV (2019), lk 58–62.

Feldbach, Inna

Neli aastat USA väliseestlane, kolm last kaasas. XXI (2016), lk 41–45.

Neli aastat USA väliseestlane. Pärast 40. eluaastat taas koolis. XXII (2017), lk 51–54.

Hanson, Sven

ESTO kojutulek. XIII (juuni 1996), lk 5–6

Hiio, Toomas

Esimene maailmasõda ja uute riikide sünd Ida-Euroopas. XXIV (2019), lk 5–20.

Hint, Mati

Ma ei ole nõus loobuma Eestist. XIII (september 1996), lk 21–24.

Eesti eliit ning eesti keele ja eestluse tulevik. XV (2005), lk 16–27.

Härm, Tiiu

VII Ülemaailmne Eesti arstide päev. XIII (september 1996), lk 32.

Inn, Andres

Me tuleme lapsepõlvest. Tahan olla eestlane. XXI (2016), lk 48–50.

Püssid, psüühika, piirid, pagulased ja põhiseadus. XXII (2017), lk 76–80.

Jaani, Jaan

Eesti Meremisjonist. XIII (september 1996), lk 50–52.

Jõgi, Kalju

Lennuväepoisid. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 52–55.

Jõgi, Sirje

Kodueestlasest väliseestlaseks. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 34–36.

Melbourne eestlased. XV (2005), lk 70–72.

Järvelaid, Peeter

Maakivisse raiuda read: dr. jur. Artur Taska (20.01.1912–29.09.1994). XIII (september 1996), lk 33–36.

“Välis-Eesti” on vajalik meie kultuurile. XIII (september 1996), lk 62.

Rändur, kes alati teel... XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 22–24.

Järvi, Mari

Kuidas meist said väliseestlased? XXII (2017), lk 55–58.

Kabi, Riina

Eesti Punane Rist sündis Vabadussõja lahinguis. XXIV (2019), lk 23–27.

Kaasik, Ain-Elmar

Eesti rahvastiku tervise seisund ja Eesti tervishoiupoliitika probleemid. XIII (juuni 1996), lk 17–22.

Eesti rahvastiku tervise seisund ja Eesti tervishoiupoliitika probleemid (järg). XIII (september 1996), lk 14–17.

Kartus, Triinu

Viirastub kevad. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 65.

Katus, Kalev

Välispäritolu rahvastiku kasv Eestis. XIII (juuni 1996), lk 13–16.

Kiisk-Bereczki, Mai

Tagasivaade Ungari-Eesti Seltsi 5-aastasele tegevusele. XIII (juuni 1996), lk 59–64.

Kimmel, Helju

Eesti Küla Austraalias. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 37–40.

Kippar, Pille

Seltsielu ja ühiskondlik tegevus eestluse kujundajatena. XIX (2014), lk 34–43.

Eesti Naislaulu Seltsi lauluretk Peterburi. XXI (2016), lk 32–35.

Kiviloog, Jaak

Kuidas lähendada diasporaad Eestiga. XXIV (nr 2 2019), lk 43

Kollist, Andres

Eesti kodanik. XIII (september 1996), lk 18–20.

Kommel, Lembit

Moskva pensioniealiste eestlaste mured. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 56–57.

Kroll-Simmul, Tiit

Välis-Eesti liikumisest enne ja nüüd. XIII (juuni 1996), lk 42–45.

Peame hoidma kokku! XIII (september 1996), lk 29.

Eesti arstid Sydney's. XIV (nr 3 1997), lk 36–37.

Kruus, Ilmar

Ühe Läti eestlase lugu ehk 20 aastat hiljem. XVI (2008), lk 46–51.

Kruus, Karl

Eestlased Lätis. XIV (nr 3 1997), lk 18–22.

Kruus, Oskar

Eesti eksiilkirjanduse uurimise olukorrast. XIII (september 1996), lk 43–45.

Eesti eksiilkirjanduse uurimise olukorrast (järg). XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 47–48.

Kulu, Hill

Välis-Eesti uuringute uus keskus. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 10.

Kurnitski, Virve

Sümposium "Läänemeri ja tema keskkond". XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 14.

Kuutma, Raul

Soomepoisid – Eesti vabatahtlikud Soome sõdades. XIII (september 1996), lk 53–57.

Kõivupuu, Marju

Eesti keelest ja meelest üleilmastuval 21. sajandil. XXIV (nr 2 2019), lk 12

Käärrik-Mathiesen, Aino

Välis-Eesti Ühingust ja ajakirjast “Välis-Eesti”. XIII (september 1996), lk 61.

Küttner, Rein

Eesti Teadlaste Kongress täitis oma ülesande. XIII (september 1996), lk 7.

Laantee, Karl

Väliseestlaste missioon. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 43–46.

Laast, Artur

“Üks väga vana rahvas...” XV (2005), lk 43–50.

Toimetaja veerg. XVII (2010), lk 1–2.

Eesti kultuuripärandit kajastav Läti riiklikes arhiivides. XVII (2010), lk 3–62.

Kas Eesti säilitab muutuvus maailmas oma näo? XIX (2014), lk 56–58.

Otsides kaunite sõnade puud. XX (2015), lk 13–15.

Jaan Manitski kunstimuseum Viinistus. XXI (2016), lk 30–31.

Välis-Eesti teadlane Jaan Puhvel. XXI (2016), lk 36.

Ühe Pariisi eesti kunstniku lugu. XXI (2016), lk 39–40.

Ühest varakevadisest kultuurikonverentsist Järvamaal. XXI (2016), lk 60–61.

Kokkuvõte. XXI (2016), lk 64.

Eesti luulest pagulusaastatel. XXII (2017), lk 71–73.

Eesti panteonis on ruumi kõigil meie suurmeestel. XXII (2017), lk 74–75.

Eesti diplomaatia 1918. aastal. Välisdelegatsiooni tegevus. XXIV (2019), lk 21–22.

Lepik, Kalju

Eesti tants torupilli saatel. XIV (nr 3 1997), lk 65.

Lippmaa, Endel

Avalik kiri. XIII (september 1996), lk 24.

Lääts, Andris

Veerandsada aastat hiljem. XXII (2017), lk 59–63.

Lõhmus, Alviine

Kiri Abhaasiast. XIV (nr 3 1997), lk 34–36.

Lõugas, Vello

Eesti Kodu-uurimise Selts taastatud ja tegutsemas. XIV (nr 3 1997), lk 14–17.

Makarov, Ivan

Eesti keel ja eesti meel. XXIV (2019), lk 48–55.

Maksim, Tiit

Vastupanuhoiaku viljad. XV (2005), lk 73–75.

Vajame raamatuid, mis ühendaks. XVI (2008), lk 14–15.

Ühiskondlikud keeleinspektorid. Eesti Ajakirjanike Liidu keelesektiooni sünnist. XVIII (2013), lk 25–32.

In memoriam. Sädeinimesed Karl Veber ja Loreida Eisen. XX (2015), lk 54–56.

Uus ERM – senisest veel erilisem muuseum. XXI (2016), lk 13–16.

Lähendagem Kodu-Eestit ja Välis-Eestit. XXI (2016), lk 53.

Maksim, Tiit; Utno, Leili.

Välis-Eesti Päev 2014 Tallinnas. XX (2015), lk 47–50.

Maldre, Jaan

Peterburi Eesti Kultuuriselts “Estonia” sai viie aastaseks. XIV (nr 3 1997), lk 23–27.

Margus, Malev

Eesti päritolu metsateadlased välismaal. XIII (september 1996), lk 58–60.

Eesti päritolu metsateadlased välismaal [järg]. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 49–51.

Eesti päritolu metsateadlased välismaal [järg]. XIV (nr 3 1997), lk 31–33.

Martin, Jüri

Eesti Teadlaste Kongress 1996 ehk Eesti teaduse 20. sajandi lõpu tomograafia. XVIII (2013), lk 17–19.

Kaasaegsete suhe loodusega. XXIV (nr 2 2019), lk 46

Meder, Jens

Majanduspoliitikast ja selle rakendusest Uus-Meremaal. XIII (september 1996), lk 41–42.

Mikelsaar, Raik-Hiio

Õrn ööbik, kuhu tõttad sa? XX (2015), lk 16–20.

Mäeltsemees, Sulev

Kohaliku omavalitsuse kohast Eesti Vabariigi loomisel ja taastamisel. XXIII (2018), lk 32–36.

Nigesen, Kersti

Vanalinna Hariduskolleeegium. XIII (juuni 1996), lk 28–30.

Noodapera, Riina

Gotlandi eestlastest. XX (2015), lk 36–42.

Noor, Heino

Miks Eestis pole kommunismiohvrite memoriaali? XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 5–7.

Nõmmik, Tõnis

Eesti Luterlik kirik välismaal 1944–2010. XXII (2017), lk 31–39.

Nõu, Helga

Ajakirjast “Välis-Eesti”. XIII (september 1996), lk 62.

Ojalo, Hanno

Landeswehri sõda ja Eesti sõjalaevastik Riia all – kummaline edulugu. XXIV (2019), lk 28–36.

Ojasoo, Arnold

Välis-Eesti Ühingu juhatusele. XV (2005), lk 76–78.

Oksaar, Els

Keel vaimse koduna. XIII (september 1996), lk 46–49.

Olesk, Peeter

Kodu-Eesti, Pagulas-Eesti, Välis-Eesti, küüditatud Eesti. XV (2005), lk 51–55.

Oll, Aadu; Haruoja, Merle

Inimõiguste Instituut Eestis. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 9–10.

Pajumaa, Elsa

Tallinna Teadlaste Maja. XIII (juuni 1996), lk 34–37.

Koondportree visand. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 20–21.

Pajur, Ago

28. november – kas iseseisvuspäev? XXIII (2018), lk 3–10.

Paljak, Ivar

Mõtteid väliseestluse tulevikust. XIII (september 1996), lk 26–28.

Papp, Ülle-Marike

Eesti naiste ja meeste erinev staatus: faktid ja tõlgendused. XXII (2017), lk 14–17.

Plauca, Aiva

Eestikeelne haridus Riias läbi mitme sajandi. XXIV (2019), lk 40–43.

Puur, Allan; Sakkeus, Luule

Eesti rahvastikuareng: prognoos aastani 2100. XXII (2017), lk 5–13.

Rannit, Aleksis

Helid. XXIII (2018), lk 40.

Rast, Aadu

Kelle inimõigusi meil rikutakse? XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 8–9.

Raud, Kai

ESTOd läbi aegade. XIII (september 1996), lk 30–31.

Raudsepp, Jüri

Eestluse idee võimalikkusest. XV (2005), lk 34–40.

Kahest taasiseseisvunud Eesti Vabariigile pühendatud teaduskonverentsist.

XVIII (2013), lk 8–11.

Totalitaarsed sektid Eesti kultuuriruumis. XIX (2014), lk 43–53.

Arvamus: Raadil asuvast Eesti Rahva Muuseumist enne ja nüüd. XXI (2016), lk 17–20.

Islamiialdis Euroopa ja õigeusklik Venemaa. XXII (2017), lk 40–50.

Eesti ühiskond – meenutusi, mõtteid ja võrdlusi. XXIII (2018), lk 37–40.

Vabadussõjalaste mälestus ja meie silmakirjalikkus. XXIV (2019), lk 56–57.

Raukas, Anto

Balti Assamblee kultuuripreemiad. XIII (juuni 1996), lk 31–32.

Geoloogia Instituudi esimene poolsajand. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 11–13.

Militaarpärand on Eesti kultuuripärandi lahutamatu osa. XIX (2014), lk 28–33.

Mis teeb Eesti teadlastele praegu muret? XXII (2017), lk 81–82.

Reiljan, Janno

Eesti majanduse ülekuumenemine. XIV (nr 3 1997), lk 11–13.

Reinpuu, Ene-Mai

50 aastat eestlust Adelaide's. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 41–42.

Reinpõld, Endel

New Yorgi Eesti Haridusselts. XV (2005), lk 67–69.

Riisalo, Katre

Eesti laulupidude 150. aastapäevale pühendatud näitus. XXIV (nr 2 2019), lk 3

Ristikivi, Karl

Meie juured ei ole lapseõlves. XIV (nr 3 1997), lk 65.

Roosaare, Jaak

Väliseesti suvepäevad Vormsi saarel. XIII (juuni 1996), lk 53–55.

Rosenberg, Viive

Eesti Taimebiotehnika Uurimiskeskus. XIII (september 1996), lk 8–13.

Rüütel, Arnold

Rahvuse püsijäämine sõltub ühiskonna tasakaalustatud arengust. XIV (nr 3 1997), lk 5–7.

President Arnold Rüütli tervituskõne Välis-Eesti VII kongressile 3. juulil 2014 Tallinnas. XX (2015), lk 22–24.

Arnold Rüütli kõne Eesti Vabadussõja alguse 100. aastapäeva tähistamise sümposiumil 24. novembril 2018. XXIV (2019), lk 3–4.

Rüütel, Ingrid

Pärimuskultuur tänapäeva ühiskonnas. XV (2005), lk 5–10.

Saava, Merileid

Eesti Teadlaste Kongressi korraldamise idee oli suurepärane. XIII (september 1996), lk 7.

Sakkeus, Luule

Peamised muutused Eesti rahvastiku arengus – ette- ja tahavaade 200-aastasest raamistikus. XXIII (2018), lk 11–20.

Salasoo, Inno

ESTOod peaksid välismaal edasi kestma. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 57.

Salo, Vello

Eestlus ja kristlus. XIII (juuni 1996), lk 7–12.

Scott, Ella

Minu aasta vahetusõpilasena Eestis. XXIV (nr 2 2019), lk 37

Sepp, Kalev

Portlandi ja USA Lääneranniku eestlus. XXIV (nr 2 2019), lk 32

Sipp, Kalju

Talgud Pajupea küla Taaralaskemäel. XXI (2016), lk 62–63.

Spolite-Jansone, Ieva

Läti Vabariik 100. Kultuurialane koostöö Eestiga. XXIV (2019), lk 38–39.

Suurmaa, Lauri

Välis-Eesti Ühingu tegevus aastatel 1928–1940 ja seda kajastavad arhiivimaterjalid Eesti Rahvusarhiivis. XVIII (2013), lk 33–64.

Tallinna vanalinn kui osa maailma kultuuripärandist. XIX (2014), lk 3–13.

Kas Eesti Riik toimib hästi? Intervjuu akadeemik Anto Raukasega. XX (2015), lk 1–5.

Minu õde ja vend peredega välismaal. XXI (2016), lk 46–47.

Eesti riikliku iseseisvuse järjepidevuse idee alalhoidmisest paguluses. XXIII (2018), lk 41–45.

Zajedova, Iivi

Väliseestlaste suurüritused ja nende roll omakultuuri hoidmisel. XX (2015), lk 43–46.

Zigmunde, Alida

Naabritel lätlastel ja eestlastel on palju ühist. XXIII (2018), lk 49–52.

Žigurs, Juris

Menekaim külalisesineja Elsa Maasik Riia ooperis. XXIV (nr 2 2019), lk 41

Talvik, Heiti

Legendaarne, XXI (2016), lk 56.

Tamm, Eino

Väikeriik maailmapoliitikas. XIII (juuni 1996), lk 25–26.

Eesti ja Läti merepiirist. XIII (september 1996), lk 25.

Eesti ja Euroopa Liit. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 15–16.

Tamm, Evelin; Paljak, Ivar

Kolmveerand sajandit eesti teadlaste koostööd Rootsis. XXIII (2018), lk 45–49.

Tarto, Enn

Euroopa koostöö ja uued julgeoleku ning stabiilsuse kontseptsioonid Euroopas. XIII (juuni 1996), lk 23–24.

Tedre, Peeter.

Ühe kodu lugu. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 58–59.

Toomepuu, Jüri

Vabadussõjalased ja vaikiv ajastu Eesti ajaloos. XXII (2017), lk 18–25.

Traat, Mats

Vaheajal; Kokteil. XIII (juuni 1996), lk 27.

Välis-Eestile Anno Domine 2015. XX (2015), lk 50.

Kodulugu. XXIV (2019), lk 57.

Tralla, Olev

Ristiusu vaimsete väärtuste ellurakendus. XXIII (2018), lk 66.

Utno, Leili

Toimetaja veerg. XIII (juuni 1996), lk 1–2.

Head kordaminekut, Eesti Teadlaste Kongress! XIII (juuni 1996), lk 56.

Toimetaja veerg. XIII (september 1996), lk 1–2.

Toimetaja veerg. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 1–2.

Vabadussammas Tallinna! XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 3–4.

Eestlased Austraalias. XIV (nr 1 ja 2 1997), lk 25–33.

Toimetaja veerg. XIV (nr 3 1997), lk 1–2.

Eesti majanduspoliitikast. Intervjuu Eesti majandusministri Jaak Leimanniga. XIV (nr 3 1997), lk 8–11.

Vabadussamba rajamine Tallinna vajab toetust. XIV (nr 3 1997), lk 3.

Toimetaja veerg. XV (2005), lk 2–4.

Eesti diasporaa 21. sajandil. XV (2005), lk 41–42.

Välis-Eesti Ühing ja Välis-Eesti Kongressid. XV (2005), lk 56–60.

Toimetaja veerg. Välis-Eesti Ühing 80. Eesti Vabariik 90. Riia Eesti Hariduse ja Abiandmise Selts 100. XVI (2008), lk 1–2.

Eestlaste väljarändest ja Välis-Eesti Ühingu ajaloost. XVI (2008), lk 3–13.

Lõpetuseks. XVI (2008), lk 64.

Välis-Eesti Ühingu. Ars longa... XVII (2010), lk 63.

Toimetaja veerg. XVIII (2013), lk 1–2.

Teaduskonverents “Tagasi Eestisse” Tallinna Ülikoolis 24. aprillil 2013. XVIII (2013), lk 4.

Väliseestlased ja Välis-Eesti Kongressid. XVIII (2013), lk 12–16.

Euroopa 2014. a. kultuuripealinn Riia. XIX (2014), lk 20–27.

Rahvastiku rändevood suunamas Eesti arengut. XIX (2014), lk 59–62.

Arhiivimaterjale Välis-Eesti arhiividest. XIX (2014), lk 62–64.

Kakskümmend aastat taasasutatud Välis-Eesti Ühingu tegevust. XX (2015), lk 6–11.

Arvamus ja tänuavaldus Välis-Eesti Ühingu koostööpartneritele. XX (2015), lk 12.

Kokkuvõte. XX (2015), lk 63.

Külalisetendus Lätist. XX (2015), lk 51–53.

Toimetuse veerg. XXI (2016), lk 1–2.

Diplomaatiline murrang 1992. a. juulis tippkohtumisel Helsingis. XXI (2016), lk 9–12.

Austraalia eestlane Glory Toom. XXI (2016), lk 37–38.

Kodukoht. XXI (2016), lk 51–52.

Toimetuse veerg. Pühendatud Eesti Vabariigi 100. aastapäevale. XXII (2017), lk 1–2.

Eesti Vabariigi neljas President pr Kersti Kaljulaid. XXII (2017), lk 3–4.

Välis-Eesti Päev 26.11.2016 Tammsaare Muuseumis Tallinnas. XXII (2017), lk 64–65.

Toimetuse veerg. XXIII (2018), lk 1–2.

Estofiile Riias. XXIII (2018), lk 53–58.

Tänuavaldus Välis-Eesti kongresside tegijaile ja osavõtjaile. XXIII (2018), lk 67.

Toimetaja veerg. XXIV (2019), lk 1–2.

Välis-Eesti Päev 24. novembril 2018 Tallinnas. XXIV (2019), lk 37.

Tänuavaldus autoritele. XXIV (2019), lk 64.

Eesti laulupidudest sündinud kongressid. XXIV (nr 2 2019), lk 24

Tähelepanu vääriv Tõnu Õnnepalu raamat „Aaker“. XXIV (nr 2 2019), lk 44

Utno, Leili; Martin, Jüri

Eesti Teadlaste Kongress. XIII (september 1996), lk 5–6.

Vaino, Maarja

“Tõe ja õiguse” aasta ning Tammsaare irratsionaalsuse poeetika. XXII (2017), lk 66–70.

Eesti keele aasta puhul. XXIV (2019), lk 44–47.

Valton, Arvo

Eestlus soome-ugri liikumises. XV (2005), lk 11–15.

Varrak, Toomas

Tartu rahuleping ja tänane Eesti. XV (2005), lk 28–33.

Tartu rahuleping, uus piirileping ja suhted Venemaaga. XXI (2016), lk 3–8.

Poliitikateaduslikke marginaale vabadussõjalaste liikumisest ja K. Pätsi vaikivast ajastust. XXII (2017), lk 26–30.

Demokraatia teooria ja praktika. XXIII (2018), lk 21–27.

Veber, Karl

Välis-Eesti Ühing, selle minevik ja olevik. XIII (juuni 1996), lk 38–42.

Viik, Tõnu

Struve kaar. XIX (2014), lk 13–19.

Viupe, Mare

Ühe Läti eestlanna elutee ja kaaslased. XVI (2008), lk 52–63.

Välis-Eesti Ühingu juhatus

Välis-Eesti Ühingu tegemistest 2010. aastal. XVII (2010), lk 64.

Välis-Eesti Ühingu tegevusest 2016. aastal. XXI (2016), lk 57–58.

Kutse Välis-Eesti Päevale 26. novembril 2016. XXI (2016), lk 59.

[Üleskutse.] Toetagem Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia suure kontserdisaali ehitamist. XXI (2016), lk 65.

Välis-Eesti Ühingu üritused aastal 2017. XXII (2017), lk 85.

Kutse Välis-Eesti Kongressile 3. juulil 2019. XXIV (2019), lk 65.

Välis-Eesti Päeva 30.11.2019 kutse ja kava. XXIV (nr 2 2019), lk

Foto: ajakirja „Välis-Eesti“ 1996, XIII väljaanne.

II osa

Välis-Eesti IV, V ja VI Kongresside ettekannete bibliograafia

IV Välis-Eesti Kongress, 29.-30.juunil 1999, Tallinna Ülikoolis.

Ettekannete kokkuvõtted. Kirjastus „Valis -Eesti“, Tallinn, 1999, 124 lk.

Koostaja bioloogiadoktor Leili Utno.

Eesti keel ja identiteet

Hint Mati Identiteedi järjepidavuse imperatiiv. 6-7.

Lehiste Ilse Keel ja identiteet, 5.

Puntila Mati Kas enamuskeele armust. 8-10.

Raag Raimo Rootslane Eestis ja eestlane Rootsis. 11.

Taagepera Rein Erinevusi välis- ja kodueestlaste käitumismallis ja enesemääratluses. 12.

Viikberg Jüri Keele saar: mida otsitakse, mida leitakse. 13.

Eesti sotsiaalarerng ja eestlaste sotsiaalprobleemid

Kaasik Taie Ühiskondlik stress ja rahva tervis Eestis. 15.

Kaie Kerem ja Mare Randveer Inimkapital kui majanduskasvu tegur. 18-19.

Kuurme Tiiu Hariduse paradoksid ja vaateviis kasvatusel. 20-22.

Liimets Airi Käsitlused kasvatusel Eestis kasvatusteadlikus mõtlemises. 23-24.

Martin Jüri Ökoloogiline julgeolek ja rahvuslik julgeolekupoliitika. 25-26..

Noor Heino Inimsusevastaste kuritegude sotsiaalpsühholoogilisi tagajärgi Eestis. 27-30.

Raukas Anto Säästev areng kui eestluse püsijäämise vundament. 31.

Sepp Mati Agraarpoliitikast. 32-33.

Varrak Toomas Balti riikide geopoliitiline seisund maailmapoliitikas. 35-36.

Vokk, R., Liebert T., Pitsi T., Lipre E., Pappel K. Laste toitumisest Eestis. 37

Eestlaste elu mandritel ja maadel

- Kink Hella Loodusest ja inimtegevusest Paldiskis. 39-41.
Kruus Karl Eestlased Lätis. 42-43.
Kulu Hill, ammaru Tiit Eestlaste tagasiränne 1990. aastatel. 44.
Maldre Jaan Peterburi eestlased. 45-46.
Matjus Ülo Filosoofiast Välis-Eestis. 47-48.
Mikkor Marika Kaukaasia eestlased minevikus ja tänapäeval. 49-51.
Piho Mare Setud Siberis, Kesk-Aasias ja Brasiilias. 52-53.
Põldmäe Alo Laulupeod Eestis ja Väliseestis. 54.
Ratas Urve, Puurmann E. Inimmõju osa Eesti väikesaarte arengule. 55 -56.
Saar Edgar Eesti rahvamuuseum väliseestlaste materjale kogumas. 57.
Salasoo Tiiu. Keel ja identiteet. 58-61.

Koostöö väliseestlastega.

- Malev Margus Koostöö välismaal elavate eriteadlastega metsanduse näitel. 63-65.
Enn Mellikov Materjaliteadus Tallinna Tehnikaülikoolis ja rahvusvaheline koostöö. 66-68.
Heiki Tamm Koostöö Austraalia ja Uus-Meremaa eestlastega Tallinna Botaanikaia kollektsioonide arendamisel. 69.
Leili Utno Välis-Eesti Päevast kuni IV Välis-Eesti Kongressini. 70-72.
Eduard Vääri Kontaktid väliseestlastega 1970 -1990 73-75.

Teadus. Kultuur Meditsiin

- Lembit Krumm, Zigurds Krishans, Arimantas Dragunevicius. Baltimaade teadlaste koostöö energiasüsteemideühenduse ESÜ „Baltia“tehnusvahelise integratsiooni tingimustes. 77-79.
Maela Viirsoo Tuuma teadus, tuuma keel, eesti keel. 79-80.
Toomas Pihlak Loode-Eesti diktüoneemaargiliitide isesüttivusest 81-83.
Elo Maremäe Sillamäe uraanitehase asutamine ja töö aastatel 1946 – 1952. 84-85.
Juhan Aare Fosforiidisõda 86 -88
Lembit Kommel Titaani alumiidid kui järgmise sajandi konstruktsiooni materjalid masinaehituses. 89-90.
Leevi Mölder Eesti vedelkütuste kvaliteedinõuete lähendamine rahvusvahelistele 91-92.
Meri-Liis Laherand Ütlemine, vaikimine ja vihjamine eesti aabitsates 93 – 94.

T.Liebert, R.Vokk, E.Lipre Toiduainete tootmisest ja terbimisest Eestis 95
 Kaupo Krumm Investeeringud ja väärtpaberiturg Eestis 96
 T.Amos, V.Maavara, T.Martin, M.Mänd, P.Nuorteva, A.J.Martin Kas inimese ja kooseksisteerimine on võimalik ehk metsakuklaste kohastumine keskkonnasaastele 98-100
 E.Merime, A.Luik Arrangement of antennal olfactory receptors and olfactory search tactics in click beetles 101-102.
 Arved Vain, Ragnar Viir Müomeetria compartment syndrom'i diagnostikas 103-105.
 Toomas Rang Kas elu ilma elektroonikata on võimalik 106-108.
 Vello Vensel Majanduskeskkonna arengu alased empiirilised uuringud Eestis 109 -111
 A.Sepp, A.Saava Noorte arstide rahulolu ja seda mõjutavad tegurid 112-113
 Aare Kuusik, Luule Metsalu, Külli Hiiesaar Putukate reaktsioonidtaimeekstraktidele 114-116
 Olavi Tammemäe Stockholmi keskkonnainstituudi Tallinna Keskus ja tuleviku perspektiivid 117 – 119
 Reet Väari Ütsik täht ku essnü ütõ Raimond Kolga murdeluule 120-121

V Välis-Eesti Kongress, 1.juuli 2004 Tallinnas **Ettekannete kokkuvõtted, Kirjastus „Välis-Eesti“, 2004, lk.121.**

Koostaja Dr Leili Utno ISBN 9949-10-613-3.

Leili Utno Saateks 3
 Mats Traat Eestimaast 5-6
 Urmas Paet Tervitus 5. Välis-eesti Kongressile 7
I osa Eesti kultuuri, hariduse ja teadusseltside tegevus välismaal 11
 Leili Utno Välis-Eesti Kongressid ja Välis-Eesti Päev 13 -17
 Bruno Laan Lääneranniku Eesti Päevade tava 18- 23
 Aarne Pärnpuu Moskva Eesti Teadlaste Seltsi tegevusest 24- 27
 Endel Aruja Tartu Instituut Torontos 28 -33
 Jaan Lepp Eesti skautlus 60 aastat võõrsil 34 - 40
 Valdemar Vilder Eesti kultuuriseltsidest Austraalias 41 -45
 Ellen Leivat AKEN – Akadeemilised Kanada Eesti Naised 46-47
 Anneli Roose Eesti keele ja kultuuri õpe välismaal 48 -49
 Mai Meriste Eestikeelsetest koolidest välismaal 50-55
 Hendrik Kurvits Eestlus Venemaal 56-58

Jüri Rebane Arhangelski Eesti Selts Viru 59-60
Anne Valmas Eestlaste kirjastustegevus välismaal 61-64
Kaido Laurits Brasiilia ja Argentiina eestlaste rahvuslik
seltsitegevus 1920. – 1930. aastatel 65-70
Valli Langebraun Kaukaasia eestlastest 71-72
Välis-Eesti Ühingu põhikiri 73-76

II osa Eesti kultuur avatud ühiskonnas 77

Ingrid Rüütel Eesti pärimuskultuurist tänapäeval 79-80
Jüri Valge Eestlus ja Eesti riik 81-85
Õie Orav Eesti film kui kultuurikandja läbi aegade 86-89
Kalev Sepp Eesti geenivaramu kui rahvusteaduste globaliseerija 90- 91
Tiit Tammaru, Inga Kask Eestlaste tagasiränne aastatel 1989- 2000 92- 94
Iiris Pettai Eesti ühiskonnast sotsioloogi pilguga 95 -103
Valdek Loko, Heino Lõiveke Eesti Põllumajandus Euroopa Liidus 104- 108
Ene Grauberg Eesti Hariduspoliitika 109 - 113
Karl Karlep Eripedagoogika tänapäev 114 -116
Malev Margus Eestist emigreerunud metsandusteadlased 119-122

VI Välis-Eesti Kongress

2. juulil 2009 Tallinnas

Ettekannete kokkuvõtted, ISBN 978-9949-8-563-4

Rahvastikuminstri Urve Palo tervitus 9-10
Urmas Paet VI Välis-Eesti Kongressile 11
Allan Puur Eesti rahvastik 21. sajandi alguses:
tagasivaade, hetkeseis ja tulevik 17-25
Kristiina Ross Eesti keeleteadlaste missioon 26
Tiina Tamman Eesti keel kui eestlasi ühendav ja lahutav tegur 27-30
Tiia Järg Eesti muusika suurkuju Rudolf Tobias 31-34
Elva Palo Eesti Kunstnike koondis Torontos 37-40
Anu Korb Venemaa eestlaste kultuupärand 41-46
Jüri Trei Eesti-90 juubeliüritused Välis-Eestis 47-48
Artur Laast Välis- Eesti kirjanduse uurimisest 49-51
Kristjan Lorentson Identiteedist ja rahvuslusest abhaasia eestlaste näitel 52 -57
Leili Utno On ilmunud koguteose “Eestlased Lätis” 1. ja 2. raamat 63-64
Janis Aben Keeleteadlase Karl Abeni mälestuseks 65-66
Tiit Maksim In memoriam Karl Veber 22.12.1915- 23.09.2008 67
Erich Kosenkranius Ajaloost ja mälestusi Sulevi külast 68-79

III osa

Proceedings of scientific conference „ 10 Years of Reindependence of the Republic of Estonia, 1991/2001“

20th May 2001, Tallinn.

Association for Estonians Abroad ISBN 9985-78-409-X

Editor Dr. Leili Utno

Contents:

Arnold Rüütel Cooperation with Neighbouring Countries as a Guarantee for Success 7-12

Vytautas Landsbergis The Best prevention is United Democracies 13-21

Anatolijs Gorbunovs Let's present an Image of the United Region 22-27

A.Gorbunovs, V.Landsbergis, A.Rüütel Joint statement on the solidarity of Baltic States 28-29

Ants Laaneots Restoration and development of estonian National Defence 30 -50

Taie Kaasik Health of the Estonian Population during Ten Years of independence 51-64

Leili Utno Development of Estonian Political Parties after Estonia Regained Independence 65-75

Urmas Tartes, Raik-Hiio Mikelsaar Science of Newly Independent Estonia 76-83

Toomas Karjahärm National and International Aspects of Estonia Return to Independence 84-98

Heido Vitsur Development of the Estonian society. Economy Ten Year of Independence 99-105

Ants Käärma Studies and Opportunities of Rural Population in the Reindependent Estonia 106-110

Juri Martin Environmental Protection in 10 Years of Restored Independence 111 - 116

Toomas Varrak The Final Document of the Conference 117 - 119

Ettekannete kokkuvõtted teaduskonverentsil „ 20 aastat taasiseseisvust Eestis, 1991-2011“

20. augustil 2011 Tallinn

The proceedings of scientific conference „ 20 years of restored Statehood in Estonia, 1991-2011“ 20th August 2011 Tallinn

Editor: Dr. Leili Utno Association for Estonians Abroad

ISBN 978-9949-21-040-4

Sisukord /Contents:

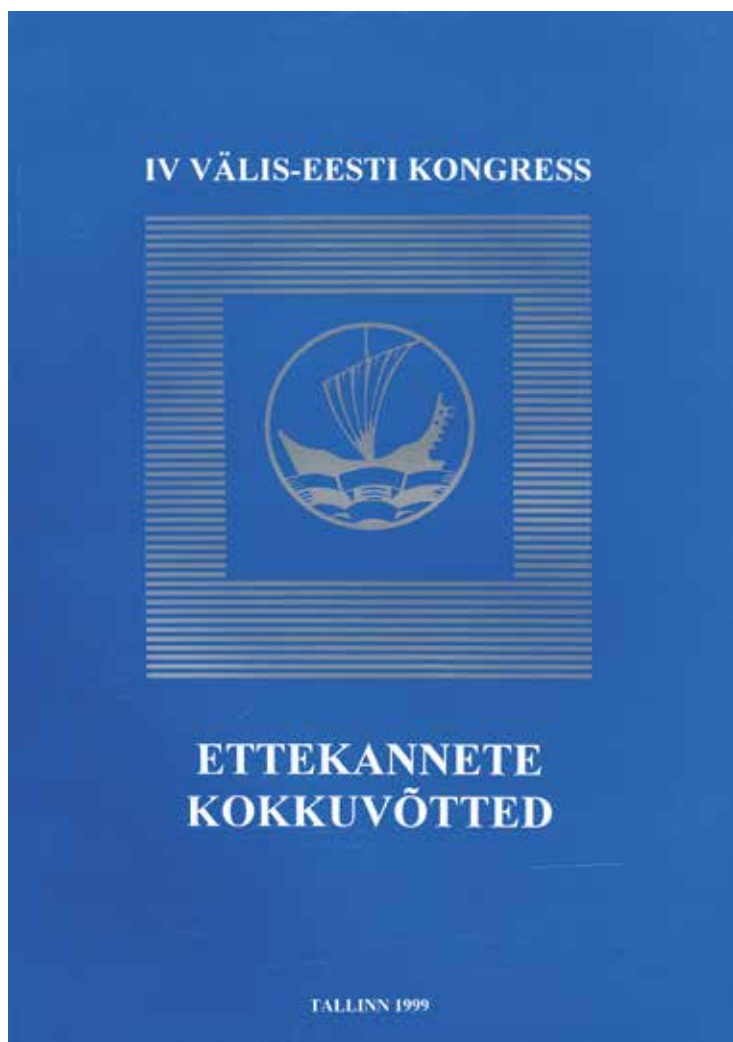
- Leili Utno Saateks Editors preface 7-14
Arnold Rütel. Avasõnad Tähised ajaloost 15-18
Jüri Raidla Eesti tee. Õigusriiklikult õigusriiki. 23-36
The Estonian Way in a rechstaatlichmanner to the rechtstaat 37-52
Allan Puur Eesti rahvastiku põhihood 1991-2010 53-71
Population Development in Estonia 1991-2010 72-92
Astrid Saava Eesti rahvastiku tervisest iseseisvusperioodil
1991-2010 93- 115
Health of the Estonian Population during the period
Independance 1991-2010 116-130
Jakob Kübarsepp Reformid Eesti kõrghariduses läbi kahe
aastakümne 131 -147
Reforms in Estonian Higher Education System during two Decades 148 -166
Ants Laaneots Eesti Kaitsejõud 1991-2011 167 -193
The Estonian Military, 1991-2011 194-223
Reet Väari Eesti keele olukorrast 227-240
About the situation of the Estonian language 241- 246
Sirje Helme Kunst. Kaasaegne kunst ja mäluasutus muuseum 247 -254
Art.Contemporary Art and the Institution Museum 255- 262
Diana Beltadze Eesti inimvara dünaamika. 263- 281
Dynamics of human assets 282 – 296
Andres Arrak Tagasivaade Eesti majandusele 1991-2011 297-311
Taking Stock of Estonia`s Economy 1991-2011 312 – 328
Ülle Marike Papp Sooline võrdõiguslikkus – ühiskonna arengutaseme
näitaja 329 -337
Gender equality – indicator of the devlopment level of Society 338-346

Leili Utno Kodanikualgatus, teadusseltsid ja koostöövõrgustikud iseseisvas Eestis 347-352

Civic Initiative and Scientific Collaboration Network in Independent Estonia 353-360

Toomas Varrak Konverentsi „20 aastat taasiseseisvust Eestis 1991-2011“ kokkuvõtte 361- 363

Synopsis conference „20 years of re-independence in Estonia, 1991-2011 364-366

IV kongressi kogumiku kaas

**Eestlased Lätis. I Raamat. Kirjastus “Välis-Eesti”.
Peatoimetaja Leili Utno. Tallinn 2007.**

Aben, Jānis

Karl Aben, keeleteadlane, lk 150–151.

Āboliņa, Daira

Miks Lāti filmides läheb vaja eestlasi? Lk 179–181.

Arumäe, Heino

Ühist ja erinevat Eesti ja Läti välispoliitikas esimesel iseseisvusperioodil, lk 193–256.

Ducmane, Kristiine

Ajakeeris Kaara-Jüril, lk 52–61.

Riia eesti kool vanasti ja tänapäeval, lk 115–122.

Linda Dumpe, ajaloodoktor, lk 155–156.

Jõerüüt, Jaak

Eesti Vabariigi suursaadikult Lätis, lk 11–12.

Korjus, Hannes

Lutsi maarahvas 110 aasta eest ja tänapäeval, lk 122–125.

Kruus, Ilmar

Leili Utno, bioloogiadoktor, lk 165–167.

Kruus, Karl

Karl Veber, bioloogiakandidaat, lk 167–169.

Kruus, Karl; Veber, Karl

Eestlased Alüksnes, lk 26–33.

Laast, Artur

Eesti riigipeade visiidid Lätisse, lk 257–264.

III osa kokkuvõte, lk 290–293.

Lejnieks, Jānis; Heinrihson, Arno

Riia Eesti Hariduse ja Abiandmise Seltsi majast arhitekti pilguga (alates 1913 kuni tänapäevani), lk 89–92.

Maksim, Tiit

Välis-Eesti Ühingu klubi Lätis, lk 94–95.

Mežs, Ilmars

Ajalooline ülevaade Läti eestlaste statistilistest andmetest, lk 126–129.

Mikk, Arne

Estonia külalisesinemistest Riias ehk kodutanumast kaugemale, lk 176–177.

Ojasoon, Margit

Tunnustatud eestlastest filmitegijad Lätis, lk 177–179.

Paet, Urmas

Eessõna, lk 15.

Randjärv, Jüri

Tartu ja Riia meeskoori 45-aastasest sõprusest, lk 182–183.

Raukas, Anto

Ei saa me läbi Lätita, lk 21–22.

Rüütel, Arnold

Vabariigi President koguteosele “Eestlased Lätis” 21. juulil 2006, lk 13–14.

Ščerbinskis, Valters

Läti eestlased ja Riia poliitika kahe maailmasõja vahel. *Tõlkinud Marika Tamm*, lk 137–149.

Stradiņš, Jānis

Läti eestlasi väärtustades ja austades, lk 17–19.

Suurmaa, Külliki ja Lauri

Evald Rajavee, tehnikakandidaat, lk 160–162.

Zigmunde, Alīda

Eestlased Läti vabastuslahingutes 1918–1920, lk 134–136.

Trei, Jüri

Ülemaailmsed väliseesti kultuuripäevad ESTO 2004 Riias, lk 184–185.

Toimetuskolleegium

Saateks, lk 5.

Eesti diasporaa Lätis, lk 25.

Eestlased Põhja-Lätis, lk 25–26.

Eesti päritolu teadlaste tegevus Lätis, lk 150–169.

Eesti Vabariigi saadikud Läti Vabariigis, lk 285–289.

Tänuavaldus, lk 295.

Utno, Leili

Alüksne Eesti Haridusselts, lk 33–40.

Eestlased Ainažis, lk 62.

Eestlased Riias, lk 76–79.

100 aastat Riia Eesti Hariduse ja Abiandmise Seltsi algusest, lk 79–88.

Läti Eesti Selts ja selle loojad, lk 95–114.

I osa kokkuvõte, lk 130.

Ivar Aulik, meditsiinidoktor, lk 152–153.

Kristiine Ducmane, ajaloodoktor, lk 154–155.

Tõnu Karma, keeleteadlane, lk 157–158.

Karl Kruus, majandusdoktor, lk 158–160

Henn Tuherm, inseneriteaduste doktor, lk 163–164.

II osa kokkuvõte, lk 186–187.

Eesti diplomaatilise missiooni taasavamine Lätis 1992. aastal, lk 265–284.

Peatoimetaja järelsõna, lk 294–295.

Utno, Leili; Kruus, Karl

Läti Eesti Seltsi aktiivsed koostöö edendajad:

Elmar Johanson, Läti Eesti Seltsi auliige, lk 169–170.

Leo Tiro, Läti Eesti Seltsi juhatuse sekretär, lk 170–171.

Ilmar Kruus, Läti Eesti Seltsi disainer, lk 171–172.

Utno, Leili; Maksim, Tiit

Eestlased Apes, lk 62–69.

Utno, Leili; Zigmunde, Alīda

Riia Eesti Naisselts, lk 92–93.

Utno, Leili; Tuherm, Henn

Eestlased Läti Rahvarindes 1988–1990, lk 173–175.

Valge, Valter

Meie keel ja meie meel Vana-Laitsnas, lk 70–76.

Veber, Karl

Eesti kool Alüksnes, lk 41–52.

Vīķe-Freiberga, Vaira

Valsts prezidentes priekšsvars grāmatai “Igaunī Latvijā”, lk 7–8.

Läti Vabariigi presidendi eessõna raamatule “Eestlased Lätis”, lk 9–10.

Koguteos „Eestlased Lätis”, II Raamat
Kirjastus “Välis-Eesti”, Tallinn 2008
Peatoimetaja ja koostaja Leili Utno.

Arro, Hendrik

Eesti lennuväelaste väljaõpetamisest Lätis, lk 51–55.

Aivare, Urve

Riia Eesti Keskkool, lk 59–63.

Birk, Toomas

Stockholmi Kõrgem Majanduskool Riias, lk 64-74.

Korjus, Hannes

Statistiline ülevaade eesti rahvusest Läti Vabariigi elanike usutunnistusest 1920.-1940. aastatel, lk 79–82.

Eesti adventistide kogudus Riias, lk 83-84.

Eesti rahvusest luteriusuliste kogudused Riias ja Aluksnes, lk 84-90.

Eesti luterlikud kogudused tsaariaegses Valkas ja Valmieras, lk 90-91.

Riia linna Peeter-Pauluse kiriku eesti õigeusu kogudus, lk 91-95.

Lutsi maarahva kirikud, kogudused ja preestrid, lk 95-110.

Ülevaade Läti eestlaste praegusest usulisest tegevusest, lk 110-111.

Kruus, Karl

Ajakirjanik Paul Pook, lk 163–164.

Kruuside suguvõsa, lk 202–206.

Kurmis, Marje

Autobiograafia, lk 207-2012

Laast, Artur

Kristjan Jaak Peterson, lk 117–120.

Ernst Enno, lk 121–123.

Mägi, Vahur

Eestlased Riias insenerteadusi õppimas , lk 43–47.

Ojasoon, Margit

Hugo Laur, lk 168–179.

Veiko Spolitis

Ajakirjanikuna Riias ja muutuvast Euroopas , lk 159–162.

Zigmunde, Alida

Eestlased Balti Õpetajate seminaris, lk 35-42.

Jaan Verendel, lk 199–201.

Läti Kolme Tähe ordeniga autasustatud Eesti kodanikest, lk 219-220.

Läti Kolme Tähe ordeniga aastail 1926-1939 autasustatud Eesti kodanike nimekiri lk 239–247.

Trei, Jüri

Ülemaailmsed väliseesti kultuuripäevad ESTO 2004 Riias, lk 184–185.

Kultuuriedendaja autobiograafia, lk 2013-2014.

Toimetuskolleegium

Eessõna, lk 7-12.

I osa kokkuvõte, lk 75.

II osa kokkuvõte, lk 111.

Eesti kirjamehed Lätis, lk 117.

III osa kokkuvõte, lk 228.

Tänuavaldus, lk 235.

Henn Tuherm

Eesti üliõpilased Läti Põllumajanduse Akadeemias, lk 56-58.

Utno, Leili

Eestlased Cimze seminaris, lk 16-20.

Riia Vaimulik seminar 1846-1918: selle osatähtsus eestlaste kultuuriloos, lk 21–29.

Ainaži merekooli ajaloost, lk 30-34.

Eestlased Läti Ülikoolis, lk 48–50.

Eduard Vilde. Põlvnemine. Ajakirjanikuna Riias, lk 124–135.

Jüri Jaakson, lk 199.

Koguteose peatoimetaja kokkuvõte, lk 229–231.

Conclusion, lk 232-234.

Utno, Leili; Kruus, Karl

Läti eestlaste tulevikust mõeldes, lk 215–218.

Valge, Valter

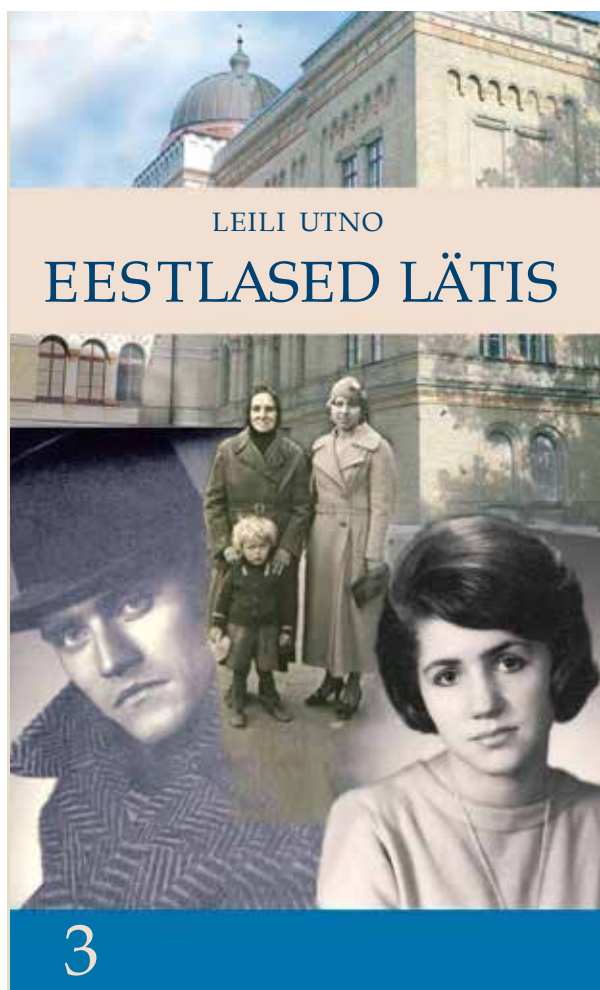
Minu sammud kodumaal ja võõrsil, lk136–158.

Viipe Mare

Eesti maalikunstnikud Riias. lk 181- 187

Leili Utno “Eestlased Lätis”, 3.raamat.

Kirjastus “Välis-Eesti”, 2017, 240 lk., ISBN-978-9949-81-912-6.

Veerandsada aastat hiljem

28.detsembril 2019 kohtusid taas ajakirja "Välis-Eesti" peatoimetaja Leili Utno ja ajakirja esimese sõjajärgse "Välis-Eesti" XIII, 1996 a. väljaande üks autoritest Dr Heino Ainso ja tema abikaasa Sirje Ainso Harjumaal.

VÄLIS-EESTI ÜHINGU VÄLJAANNE

